

DE

**CITY OF
BIRMINGHAM
SYMPHONY
ORCHESTRA**

**MIRGA
GRAŽINYTĖ-TYLA**

COPRESENTATIE ANTWERP SYMPHONY ORCHESTRA

TEGNIS

MUZIKALE UITVOERING
City of Birmingham
Symphony Orchestra

MUZIKALE LEIDING
Mirga Gražinytė-Tyla

VIOOL
Patricia Kopatsjinskaja

PRODUCTIE
DE SINGEL

COPRESENTATIE
Antwerp Symphony
Orchestra

COPRODUCTIE
Klarafestival (Brussel)

MIECZYSLAW WEINBERG (1919-1996)
Symfonie nr 4, opus 61
Allegro
Allegretto
Adagio – Andantino
Vivace

30'

IGOR STRAVINSKY (1882-1971)
Concerto voor viool en orkest in D, W61
Toccata
Aria I
Aria II
Capriccio

22'

PAUZE

PIOTR ILJITSJ TSJAJKOVSKI (1840-1893)
Symfonie nr 4 in f, opus 36
Andante sostenuto - moderato con anima
Andantino in modo di canzona
Scherzo: Pizzicato ostinato. Allegro
Finale: Allegro con fuoco

45'

vr 25 maa 2022
Grote podia / Koningin
Elisabethzaal

20:00 / pauze ca. 21:00
einde ca. 22:10

inleiding Arne Herman
19:15 / Okapizaal 1

teksten programmaboekje
Arne Herman & Elias Van Dyck

Gelieve je GSM uit te schakelen & geen foto's of video's te maken.

Dit concert wordt opgenomen door Klara voor latere uitzending
op 28 maart 2022 in het programma Klara Live om 20 uur.

City of Birmingham Symphony Orchestra

DRIEMAAL BUITEN DE LUNTJES

Er zit waarheid in het romantische cliché dat de beste componisten pas laat de erkenning krijgen die hen toekomt. Onder leiding van hun bevlogen chef-dirigent Mirga Gražinytė-Tyla brengt het City of Birmingham Symphony Orchestra drie componisten voor het voetlicht, die geen van allen in een hokje pasten en precies daarom hun stempel drukten op de muziekgeschiedenis.

VAN LICHTEND VOORBEELD NAAR SCHADUWFIGUUR

De levensloop van de Poolse componist **Mieczysław Weinberg** (1919-1996) leest als een romantische tragedie. In zijn jonge jaren was Weinberg een veelbelovend pianist, wiens carrière echter bruusk werd afgebroken toen hij in 1939 naar Minsk moest vluchten bij de invasie van de nazi's. In 1943 kwam hij in Moskou terecht, waar hij tot het einde van zijn leven bleef. Ooit werd hij door Sjostakovitsj geprezen als een van de beste Sovjetcomponisten, en tijdens zijn leven werden zijn composities uitgevoerd door grote solisten. In het Westen is Weinberg echter altijd een schaduwfiguur gebleven, omdat er vooral interesse was voor de meer subversieve componisten uit de Sovjet-Unie. Zelf was Weinberg nooit geïnteresseerd in ideologie, en zijn muziek neigt eerder naar een post-romantische (en vanuit Sovjet-oogpunt ook dociele) verderzetting van de Russische symfonische traditie, met wortels tot Glinka en Rimski-Korsakov. Sinds enkele jaren wordt Weinbergs enorme oeuvre met onder meer 26 symfonieën, 17 strijkkwartetten en zeven opera's, gretig herontdekt.

VIERDE SYMFONIE

Toen Weinberg in 1957 zijn *Vierde symfonie* neerpande, koesterde hij allicht niet de hoop het werk snel te kunnen horen. Zijn drie eerste symfonieën lagen immers nog te verkommeren in zijn lade. Toch ging de *Vierde* in 1961 in première onder leiding van Kirill Kondrasjin. Weinberg droeg het werk op aan generatiegenoot Revol Bunin, een vurig communist die toch door het regime werd uitgespuwd en zich gedwongen zag om als muzikale ghostwriter zijn brood te verdienen. Meermaals moest hij toezien hoe een collega met zijn werk de prestigieuze Stalinprijs in de wacht sleepte. Oorspronkelijk had Weinberg elk deel van de symfonie een titel gegeven. Hoewel hij deze in aanloop naar de première weer introk, kunnen de titels toch een hulp bieden bij het beluisteren van het werk. De symfonie valt met de deur in huis in een jachtige 'Toccata' (Allegro), waarin het sierlijke, maar ongrijpbare tweede thema al gauw weer plaats maakt voor de pompende ritmiek van het begin. Na dit grimmige eerste deel opent de weemoedige 'Serenade' (Allegretto) met een lieflijke, maar haperende wals in de klarinet, onderbroken door een meer militair getint middendeel. Vanuit een desolate hoornsolo bouwt het 'Intermezzo' (Adagio – Andantino) op naar een intense climax om vervolgens opnieuw in verstilling te eindigen. Eenzaamheid en moedeloosheid lijken hier de codewoorden. De briljante 'Finale, Rondo' (Vivace) is een soort carnavaleske tegenhanger van het openingsdeel: een overvloed aan dansmotiefjes en marsritmes buitelen over elkaar in een wilde rit die haast linea recta naar een exuberante conclusie voert. En passant citeert Weinberg onder andere een Poolse mazurka en een Russisch volkslied: 'De kleine kwartel'.

EEN MODERNIST MET VELE GEZICHTEN

De figuur van **Igor Stravinsky** (1882-1971) is niet weg te denken uit het vroege modernisme. De stilistische veelzijdigheid van de Russische componist, die hem beschrijvingen opleverden van expressionist, dodecafonist, nationalist en modernist, maakt hem tot een absolute spilfiguur. Na enkele woelige jaren ging Stravinsky in de jaren 1930 schijnbaar op de rem staan. Niet alleen klinken zijn werken uit die periode wat conventioneeler en grijpen ze terug naar modellen van Mozart of zelfs Bach, ze zijn ook opnieuw geformuleerd in traditionele vormen zoals de symfonie, het concerto of de sonate. Ten tijde van het fenomeen zelf werd dit zogenaamde ‘neoclassicisme’ vaak geïnterpreteerd als een vorm van ‘pastiche’ (“Mozart met de verkeerde noten”). Door de aanwezigheid van Stravinsky’s modernistische aspecten zoals de typerende klankarchitectuur en instrumentatie schiet die interpretatie echter tekort. Bij Stravinsky betreft het eerder een aliëneringstechniek: hij plaatst iets dat heel vertrouwd is in een onverwachte context, en verleent zijn muziek op die manier een nieuwe betekenis met een groot instinctief gehalte.

SMELTKROES VAN STULEN

In de zomer van 1931 maakte Stravinsky via zijn uitgever kennis met de Poolse vioolvirtuoos Samuel Dushkin. Een eerste gesprek mondde uit in een samenwerking van vele jaren, met als belangrijkste vrucht Stravinsky’s *Concerto voor viool en orkest in D*. Bijzonder is de instrumentatie van het werk: alle houtblazers zijn driedubbel bezet en de rol van de strijkers is naar conventionele maatstaven vrij beperkt. Doordat Stravinsky erg bewust de kleur van de houtblazers opzoekt, klinkt het werk bij momenten haast

als kamermuziek. In het eerste deel valt vooral het openingsmotief op, dat de componist zelf het ‘paspoort tot het werk’ noemde, en dat zal blijven terugkeren doorheen het werk. Typisch in het openingsdeel is Stravinsky’s extraverte en ritmisch fascinerende atmosfeer, die gerust als een erfenis van zijn expressionistische periode kan worden genoemd. Het tweede en derde deel (beide als ‘aria’ aangeduid), tonen dat Stravinsky de grote romantische vioolconcerto’s grondig had bestudeerd. Ook hier ontmoeten lyriek en (quasi-)romantiek de typische Stravinsky-ingrediënten. Het slotdeel verbindt dan weer een goedgeluimde en volkse atmosfeer aan een ‘perpetuum mobile’ in barokke stijl.

TSJAJKOVSKI'S PERSOONLIJKE SCHRIFTUUR

De *Vierde Symfonie* van **Pjotr Iljitsj Tsjajkovski** (1840-1893) markeert de overgang naar zijn hoogstpersoonlijke symfonische stijl, en wel op verschillende vlakken. Enerzijds schreef Tsjajkovski een monumentaal orkestwerk met een eigenzinnig karakter, en van een theatraliteit die enkel afkomstig kan zijn van een voortreffelijk operacomponist. Anderzijds heeft veel van die theatraliteit een pijnlijk autobiografische kant. De componist onderhield een merkwaardige vriendschap met de rijke weduwe Nadezhda von Meck. Schriftelijk was hun relatie bijzonder intiem, maar fysiek was ze volstrekt afstandelijk. Het lijkt erop dat beiden zich de vrijheid permitteerden om elkaar te kennen in geïdealiseerde vorm, als wederzijdse muze. Bovendien werd Tsjajkovski zich meer en meer bewust van zijn homoseksuele geaardheid, waarvoor hij echter niet durfde uitkomen. Hij zag een uitweg in een huwelijk met Antonina Milyukova, aan wie hij eerder les gaf aan Conservatorium van Moskou. Op dit geforceerde huwelijk volgde voor

Tsjajkovski een episode met zelfmoordneigingen, vluchtgedrag en een uiteindelijke scheiding. Tsjajkovski schreef zijn *Vierde Symfonie* in Venetië, en droeg het werk op aan Mme von Meck. De ondertoon van een existentieel pessimisme maakt het wellicht zijn meest meeslepende symfonie.

NOODLOTSYMFONIE

De symfonie opent met een omineuze koperfanfare, die uitmondt in een symfonische wals met een tweeslachtig karakter: een lang uitgesponnen melodie pendelt tussen triomf en weemoed. Doorheen het hele openingsdeel blijft het openingsmotief hardnekkig terugkeren, dreigend als een Damocletiaans zwaard. Het tweede deel wordt gedragen door een hobo-solo die veel weg heeft van een aria uit een opera. De onsterfelijke melodie klinkt bitter en zoet tegelijk; een kunst die enkel Tsjajkovski machtig is. Na een spannend scherzo in pizzicato volgt een grandioze finale. Aanvankelijk belooft dit slotdeel, met variaties op een bekend Russisch volkslied, de bevrijding van de sluimerende dreiging. Maar zodra de depressie lijkt te zijn weggeëbd in de aanwezigheid van volksvertier, confronteert het noodlotmotief de luisteraar opnieuw met de harde realiteit. Hoe hachelijk het ook is om muziek te begrijpen in het licht van de levensloop van de componist, in Tsjajkovski’s geval kan men er simpelweg niet omheen.

CITY OF BIRMINGHAM SYMPHONY ORCHESTRA

MUZIKALE LEIDING

Mirga Gražinytė-Tyla

1STE VIOOL

Eugene Tzinkin
Jonathan Martindale
Philip Brett
Colin Twigg
Imogen East
Stefano Mengoli
Mark Robinson
Colette Overdijk
Kirsty Lovie
Bethan Allmand
Catherine Chambers
Katharine Gittings
Morane Cohen-Lamberger
Tam Mott
Eloise Prouse
Martin Owen

2DE VIOOL

Peter Campbell-Kelly
Moritz Pfister
Catherine Arlidge
Amy Jones
Sophie Phillips
Cassi Hamilton
Georgia Hannant
Richard Thomas
Bryony Morrison
Timothy Birchall
Gabriel Dyker
Adam Hill
Lara Sullivan
Henry Salmon

ALTVIOOL

Chris Yates
Adam Romer
Michael Jenkinson
David BaMaung
Catherine Bower
Jessica Tickle
Sarah Malcolm
Joe Ichinose
Cheryl Law
Kim Becker
Henrietta Ridgeon
Matthew Johnstone

CELLO

Eduardo Vassallo
Joakim Munkner
Arthur Boutillier
Miguel Fernandes
Helen Edgar
Catherine Ardagh-Walter
Jonathan Pether
Sarah Berger
Joss Brookes
Abigail Hyde-Smith

CONTRABAS

Anthony Alcock
Julian Atkinson
Damián Rubido González
Jeremy Watt
Sally Morgan
Mark Goodchild
Julian Walters
David Burndrett

PICCOLO

Thaddeus Watson

FLUIT

Marie-Christine Zupancic
Veronika Klirova

HOBO

Steve Hudson
Emmet Byrne

COR ANGLAIS

Rachael Pankhurst

KLARINET

Oliver Janes
Joanna Patton

BASKLARINET

Mark O'Brien

FAGOT

Nikolaj Henriques
Britta Cortabarra

CONTRAFAGOT

Margaret Cookhorn

HOORN

Elsbeth Dutch
Jack Sewter
Mark Phillips
Jeremy Bushell
Martin Wright

TROMPET

Jonathan Holland
Chris Avison
Jonathan Quirk

TROMBONE

Richard Watkin
Anthony Howe

BASTROMBONE

David Vines

TUBA

Graham Sibley

PAUKEN

Antoine Bedewi

PERCUSSIE

Adrian Spillett
Andrew Herbert
Toby Kearney

HARP

Stephanie Beck

Mirga Gražinytė-Tyla

Het **City of Birmingham Symphony Orchestra** (CBSO) werd opgericht in 1920, en sinds het ontdekt werd door dirigent Sir Simon Rattle in 1980 behoort het tot de beste symfonieorkesten van Europa. Rattles opvolgers, Sakari Oramo en Andris Nelsons bestendigden die wereldwijde reputatie. Het orkest is ensemble in residentie in Symphony Hall, a B:Music Venue en was reeds te gast in alle grote Europese zalen en op zowat alle internationale gerenommeerde festivals, waaronder het Lucerne Festival, de Salzburger Festspiele, de BBC Proms en Mostly Mozart in New York. Naast symfonische concerten op topniveau, staat het orkest ook bekend om zijn innovatieve projecten, waaronder een gemeenschapskoor, een jeugdorkest en een 'Leer- en Participatie-programma' dat jaarlijks meer dan 70.000 gegadigden lokt. In september vorig jaar is Kazuki Yamada, die al sinds 2018 hoofdgastdirigent is van CBSO, aangekondigd als chef-dirigent en artistiek adviseur, een positie die hij officieel zal bekleden vanaf 1 april 2023. Ook werden nieuwe gastdirigenten bekendgemaakt, waaronder Bertie Baigent, Olivia Clarke, Otis Enokido-Lineham, Jack Lovell-Huckle, Charlotte Politi en Konstantinos Terzakis.

cbso.co.uk

De Litouwse dirigente **Mirga Gražinytė-Tyla** studeerde aan het Felix Mendelssohn-Bartholdy Muziekconservatorium in Leipzig, het Muziekconservatorium in Bologna en de Universiteit voor Muziek en Beeldende Kunsten in Graz. Gražinytė-Tyla werd ontdekt door het Deutsches Dirigentenforum in april 2009. In februari 2016 werd ze al benoemd tot muziekdirecteur van het City of Birmingham Symphony Orchestra, waar ze in de voetsporen treedt van onder meer Sir Simon Rattle, Sakari Oramo en Andris Nelsons. Haar indrukwekkende parcours bracht haar onder meer bij het Los Angeles Philharmonic, het MDR-symfonieorkest en het orkest van de Komische Oper in Berlijn. Ze won de prestigieuze Salzburger Festival Young Conductors Award 2012 en debuteerde vervolgens met het Gustav Mahler Youth Orchestra in een symfonisch concert op de Salzburger Festspiele. Recent toerde ze met CBSO, trad ze op met het London Symphony Orchestra, de NDR Elbphilharmonie, het Zweeds Radio Orkest, Filharmonica della Scala, Los Angeles Philharmonic en het National Symphony Orchestra. Daarnaast dirigeerde ze ook opera's in Heidelberg, Salzburg, Komische Oper Berlin en Bern, waar ze als kapelmeester werkzaam was. Als Dudamel Fellow was ze in het seizoen 2012-2013 verbonden aan het Los Angeles Philharmonic, daarna als assistent-dirigent (2014-2016) en als adjunct-dirigent (2016-2017). Ze was ook muziekdirecteur van het Salzburg Landestheater van 2015 tot 2017. Gražinytė-Tyla maakte in 2019 opnames van onder meer Symfonie nr 2 en Symfonie nr 21 van Mieczysław Weinberg met Gidon Kremer, CBSO en Kremerata Baltica. Ze werd voor deze opname genomineerd voor een Grammy, en ze ontving in 2020 een Gramophone Award en een Opus Klassik prijs.

mirgagrazinytetyla.com

Patricia Kopatsjinskaja

De Moldavische violiste **Patricia Kopatsjinskaja** studeerde compositie en viool aan de Universität für Musik und darstellende Kunst in Wenen en de Musikhochschule in Bern. Zowel met het grote romantische repertoire als met het hedendaagse repertoire maakt ze internationaal furore. Kopatsjinskaja is een graag geziene gast op diverse grote podia, en werkte onder meer samen met Il Giardino Armonico, de Akademie für Alte Musik Berlin, MusicAeterna Perm, het Orchestre des Champs-Élysées, het Orchestra of the Age of Enlightenment, Wiener Philharmoniker, Berliner Philharmoniker, London Philharmonic, Il Giardino Armonico, Orchestre des Champs-Élysées en het Orchestra of the Age of Enlightenment onder leiding van dirigenten als Teodor Currentzis, Péter Eötvös, Iván Fischer, Heinz Holliger, Vladimir Jurowski, Andrés Orozco-Estrada, Sir Simon Rattle, Philippe Herreweghe en François-Xavier Roth. Daarnaast werkte ze ook samen met musici als Joonas Ahonen, Markus Hinterhäuser, Polina Leschenko en Anthony Romaniuk. Kopatsjinskaja nam ook al werk op van John Zorn, Ikonnikow, Sygietyński en Karl Amadeus Hartmann. Doorheen haar carrière won ze onder meer een Opus Klassik Award, een Grammy, een Gramophone Award en een ECHO.

patriciakopatchinskaja.com

START TICKETVERKOOP
30 MAART 2022
VIA DESINGEL.BE

ISM. ANTWERP
SYMPHONY
ORCHESTRA

ORQUESTRA
JUVENIL DA BAHIA
Ricardo Castro

B'ROCK ORCHESTRA
René Jacobs

NDR RADIOPHILHARMONIE
Andrew Manze

ROYAL PHILHARMONIC ORCHESTRA
Vasily Petrenko

ANTWERP SYMPHONY ORCHESTRA
Gareth Jones

KAMMERORCHESTER BASEL
Fazil Say

AURORA ORCHESTRA
Nicholas Collon

ORCHESTRE DE LA SUISSE
ROMANDE
Jonathan Nott

LONDON PHILHARMONIC
ORCHESTRA
Edward Gardner

BRUSSELS PHILHARMONIC
Kazushi Ono

CHAMBER ORCHESTRA
OF EUROPE
Antonio Pappano

RUNDFUNK-
SINFONIEORCHESTER
BERLIN
Vladimir Jurowsky

INSULA ORCHESTRA
Laurence Equilbey

LES SIÈCLES
François-Xavier Roth

De reeks *Symfonisch Goud* bundelt het allerhoogste van wat de internationale muziekwereld te bieden heeft. We brengen prestigieuze orkesten, dirigenten en solisten naar de Blauwe zaal en de Koningin Elisabethzaal. De reeks is opgevat als een reis rond de wereld, van Latijns-Amerika over Europa tot Japan. Van oude muziek tot nieuwe composities, van beroemde uitvoerders tot de sterren van morgen.

De Standard Knaek
mediapartners

DE DESINGEL is een voorstelling
van de Vlaamse Opera en
de Vlaamse Opera en
de Vlaamse Opera en
de Vlaamse Opera en

SINGEL

